

*Hyväksytty vuosikokouksessa
16.3.2020*

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

KANNATUSYHDISTYS RY:N
TOIMINTAKERTOMUS

KOSKEN VUOSI 2019

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi

Painopaikka
Jyväskylä 2020

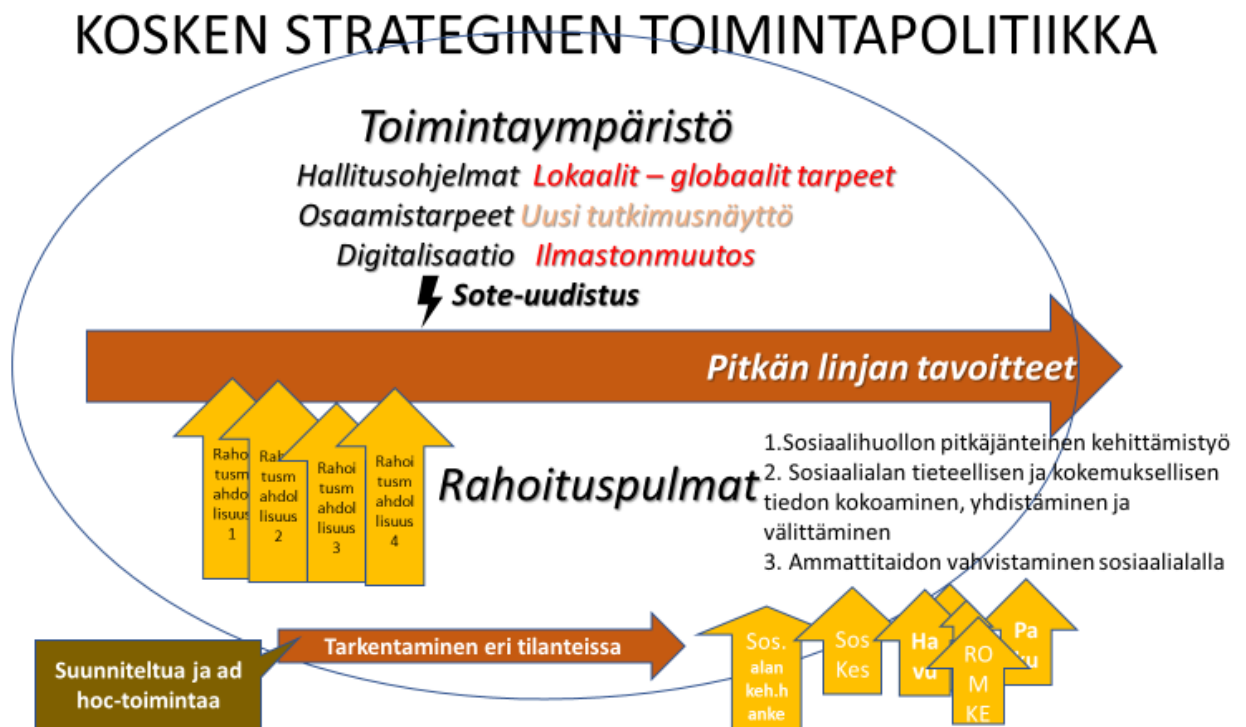
SISÄLLYS

1	KOSKEN STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019	3
1.1	Vuoden 2019 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat – uusi hallitusohjelma ja sote-uudistuksen vähittäinen uudelleenkäynnistys	4
1.2	Tutkimus, koulutus ja kehittäminen	4
1.3	Maakunnallistuva sosiaalihoito	5
1.4	Sosiaalinen hyvinvointi	6
2	KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ	7
3	HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TALOUS	8
3.1	Kosken kannatusyhdistys ry	8
3.2	Henkilöstö ja osaamisen kehittäminen	8
3.3	Kosken talous	10
4	VIESTINTÄ	11
5	KOSKEN PERUSTOIMINTA	13
5.1	Sosiaalihoitoalan asiantuntemuksen turvaaminen	13
5.2	Kosken työryhmät, työkokoukset ja verkostot	14
5.2.1	Työryhmät	14
5.2.2	Työkokoukset	16
5.2.3	Verkostotyö	16
6	KOSKEN PALVELUTOIMINTA	19
6.1	Sosiaaliasiamiestoiminta	19
6.2	Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä	19
6.3	Konsultoiva varhaiserityisopettaja	20
6.4	Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä	21
6.5	Koulutus ja konsultointi	21
6.6	Selvitystyöt	22
7	KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA	22
7.1	Kansa-koulu II – Määrämuotoisen kirjaamisen tuki sosiaalialalla	22
7.2	Paikka Auki II	24
7.3	Palvelupolut kuntoon PAKU	24
7.4	PRO SOS - Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa	26

7.5	Romaniasiaian sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE	27
7.6	Yhdessä ei olla yksin – Keski-Suomen kuntien ja järjestöjen hyvinvointiyhteistyö	28
7.7	Yhdessä liikkeellä	30
7.8	Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHO	32
7.9	Hankekumppanuudet	33
7.10	Valmistelussa olleet hankkeet	33
LIITTEET		35
	LIITE 1. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n jäsenet joulukuussa 2019	35
	LIITE 2. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n hallitus vuosille 2019–2021	36
	LIITE 3. Kosken henkilöstö vuonna 2019	37
	LIITE 4. Kosken talous vuonna 2019	38
	LIITE 5. Kosken julkaisutoiminta vuonna 2019	39

1 KOSKEN STRATEGISTEN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2019

Koske panosti tavallista enemmän strategiseen työhön vuoden 2019 toimintasuunnitelmaa tehdessään, koska tiedossa oli, että tulossa on eduskuntavaalien myötä uusi hallitusohjelma ja mahdolliset maakuntavaalit. Strategiatyössä todettiin, että toimintaympäristö ja -edellytykset ovat olleet haasteellisia lähes koko 2000-luvun. Tämä tarkoittaa sitä, että sosiaalialan osaamiskeskustyö on ollut erilaisten uhkien alla koko olemassaolonsa ajan. Tilanne on toisaalta pitänyt kehittämistyön virkeänä ja ajan hermolla olevana, mutta toisaalta estänyt suunnitelmallisen, kumuloituvan kehittämistoiminnan täysimääräisen toteutumisen. Toimintaympäristöä ovat hallinneet pitkän linjan tavoitteet, jotka nousevat sekä lainsäädännöstä että alan ammattilaisten ja asiakkaiden tarpeista sekä toimintaympäristön muutoksista, kuten hallitusohjelmista, digitalisaatiosta tai globalisaatiosta. Toimintaa ovat jatkuvasti koetelleet rahoituspulmat, sillä vaatimaton perusrahoitus on lähes joka vuonna ollut valtion budjettileikkausten uhan alla. Lisäksi poukkoileva soteuudistus on vienyt työaikaa ja asetellut osaamiskeskuksia aina eri rooleihin TKI-yhteyksissä.

Kuva 1. Kosken toimintapolitiikka

Kuvioon 1. kiteytetty strateginen toimintapolitiikka oli käytössä entistä vaativampana vuonna 2019. Ensin kaatui Sipilän hallitus 8.3.2019 ja sen myötä sote-uudistus. Hallitus jatkoi toimitusministeriönä, kunnes uusi Antti Rinteen hallitus aloitti 6.6.2019. Sekin kaatui ja Sanna Marinin hallitus aloitti 10.12.2019. Kevään 2019 budjettiriihestä aina eduskunnan ”joululahjaraha”-neuvotteluihin saakka saatiin tehdä työtä, jotta valtion perusrahoitus pysyi entisellään.

1.1 Vuoden 2019 toimintaympäristön keskeiset ja uudet asiat – uusi hallitusohjelma ja sote-uudistuksen vähittäinen uudelleenkäynnistys

Antti Rinteen ja sittemmin Sanna Marinin hallitusohjelma *Osallistava ja osaava Suomi* on sosiaalihuollon ja sen asiakkaiden kannalta harvinaisen positiivinen. Erityisesti *Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi -osio* sisältää sosiaalihuollon kannalta merkittäviä toimenpiteitä ja tavoitteita. Siihen sisältyivät mm. sosiaalihuollon kehittämisohjelma, sosiaalialan TKI-toiminnan rakenteiden synnyttäminen ja turvaaminen ja sosiaalityön valtion tutkimusrahoituksen (VTR) käynnistäminen. Hallitusohjelmaan sisältyi lisäksi sote-uudistuksen jatkaminen – tällä kertaa Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen alla. Tässä sote-mallissa painotetaan peruspalveluita ja ennaltaehkäisyä ja vahvaa sote-integraatiota. Koska mallissa sote-keskukset ovat pääosin julkisen järjestäjän toimintaa, sosiaalihuolto viranomaistyönä voi toteutua myös sote-keskuksessa. Näin ollen keskuksista on mahdollista muodostaa todellisia SO-te -keskuksia – päinvastoin kuin edellisellä sote-tuotantokaudella.

Hallitusohjelman lupauksista huolimatta niiden toimeenpano lähti erityisen hitaasti liikkeelle ja vuosi 2019 oli Kosken toiminnassa leimallisesti tiedon keruun, selvitysten ja suunnittelun aikaa. Keski-Suomen maakuntaa vaivasi selvästi sote-väsymys ja kunnat painivat talousvaikeuksien kanssa. Kosken työskentelyä jatkettiin perinteisissä työryhmissä maakunnan sosiaalihuollon ammattilaisten esille nostamien kysymysten parissa. Lisäksi toteutettiin mm. maakunnallinen lastensuojelun tilaa koskeva selvitys, sosiaalista luototusta koskeva selvitys ja sosiaalisen raportoinnin menetelmiä koskeva koonti. Kaikissa näissä hyödynnettiin opiskelijaharjoittelijoita.

1.2 Tutkimus, koulutus ja kehittäminen

Sosiaalisen näkökulman vahvistaminen nykyisissä ja uusissa tutkimus-, koulutus ja kehittämisrakenteissa on ollut yksi Kosken pitkäaikaisista tavoitteista. Tämä työ sai tukea heti vuoden 2019 alussa, kun STM:n toimeksiannosta tehty Anu Muurin raportti *Sosiaalihuollon tutkimus- ja kehittämisrakenteet uudis-*

tuovassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä valmistui. Sitä käytettiin pohjana myös hallitusohjelmaan kirjatuille maininnoille sosiaalialan TKI-rakenteiden turvaamisesta ja VTR-rahoituksen käynnistämisestä. Raportissa tuodaan esiin myös sosiaalityön työelämäprofessuurien tarve. Tätä pohjatyötä tehtiin koko viime, jotta Jyväskylän yliopistoonkin saataisiin sosiaalityön työelämäprofessori. Työskentelyssä päästiin vuoden mittaan pitkälle mutta rahoitusratkaisut ovat vielä auki.

Sosiaalityön VTR-rahoitusta ehdittiin asettaa työryhmä, jossa edustajanimme oli professori Marjo Kuronen ja hallituksemme antoi asiasta pyydetyn lausunnon. Asia näyttää etenevän myötätuulessa.

Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymän KeHO:n toimintaan Koske osallistui vuonna 2019 monin tavoin. Olimme vahvasti mukana sekä KeHO:n yleissuunnittelussa ja verkostotyössä että lapset, nuoret ja perheet ryhmän toiminnassa. KeHO-verkoston kautta löysimme uusia kumppaneita ja työskentelytapoja mm. romanityöhön. KeHO:n verkostopäivien kautta Kosken työntekijät saivat tukea tutkimus- ja hankeideoilleen.

Tähän kokonaisuuteen liittyvä osaamis- ja tukikeskustyöskentely (OT) eteni erityisesti Keski-Suomessa, jonne perustettiin oma OT-työryhmä. Tämä työryhmän tarkoituksena on tutkia monialaisesti kaikkein vaikeimmassa tilanteessa olevien keskisuomalaisten lasten palvelu- ja hoitopolkua. Työskentely jatkuu vuonna 2020. Valtakunnallinen OT-työryhmä sai valmiiksi raporttinsa ja työryhmälle myönnettiin jatkoaikaa 31.5.2020 saakka.

1.3 Maakunnallistuva sosiaalihuolto

Sosiaalihuolto järjestetään Keski-Suomessa edelleen 17 kunnan tai muun järjestäjän toimesta. Vuoden 2019 mittaan sote-uudistus ei edennyt lainkaan. Pikemminkin päinvastoin!

Maakunnassa toteutettiin kuitenkin laaja vammaispalveluselvitys Niemelä, Markku & Granö, Sirpa: *Keski-Suomen vammaispalvelujen tilasta ja tarpeista uudistusten kynnyksellä*. Selvitys ehdittiin toteuttaa vielä Sipilän hallituskauden sote-mallin ehdoilla. Se antaa kuitenkin runsaasti ideoita ja pohjatietoa vammaispalvelujen uudelleenorganisoinniseksi. Se toimi mm. eräänä alkusysäyksenä OT-työryhmän perustamiselle. Työryhmän tuloksia on käsitelty mm. vammaistyöryhmässä.

Valtakunnallinen sosiaalityön selvitys *TIEKARTTA 2030: Aikuisten parissa tehtävän sosiaalityön tulevaisuus selvitys* kirkastaa sosiaalityön visiota. Se antoi ainekset hallitusohjelmaan kirjatulle sosiaalityön kehittämishankkeelle.

Kosken omana työnä keskityttiin aikuissosiaalityössä erityisesti ProSos-hankkeen laajojen tulosten levittämiseen ja yhteisösosiaalityön tutkimiseen ja kehittämiseen.

Vuosi 2019 oli laajan LAPE-hankkeen viimeinen vuosi. Kosken roolina oli erityisesti lastensuojelun systemisen työskentelymallin koulutuksesta ja juurrutuksesta vastanneen SyTy! -hankkeen koordinointi Keski-Suomessa. Kosken lastensuojelusuojeluryhmässä käsiteltiin useaan otteeseen maakunnallistuvan lastensuojelun tarvetta. LAPE-ohjausryhmässä pohdittiin mm. maakunnallisen perhekeskus-koordinaation tarvetta.

Sosiaalihuollon tiedonhallinta ja tietojohdaminen korostuvat vuosi vuodelta yhä enemmän. Määrämuotoinen kirjaaminen antaa tähän hyvän pohjan. Aiheesta päästiin vuonna 2019 hyvin eteenpäin KansaKoulu II hankkeen ansiosta. Lisäksi maakunnassa toteutettiin tiivis Kuntien sosiaalihuollon Kanta siirtoa tukeva hanke, joka johti ensimmäisten kuntien lähtöön vanhojen tietojen siirtoon. Lisäksi aloitimme sos-digi-työryhmän toiminnan.

1.4 Sosiaalinen hyvinvointi

Koske on pitänyt esillä sosiaalisen hyvinvoinnin teemaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Teema nousi esiin useissa eri yhteyksissä – mm. rakenteellisen sosiaalityön pohdinnoissa, KeHO:n hyvinvointiyhteistyöverkostoissa, yhteisösosiaalityön kysymyksissä, joita Yhdessä ei olla yksin -hankkeessa on viety eteenpäin sekä maakunnan hyvinvointityöryhmissä, joissa välitetään tietoa mm. syrjäytymises- ja osallisuuskysymyksistä. Koskella on ollut tärkeä rooli tuoda esiin hyvinvoinnin sosiaalisia determinantteja ja indikaattoreita, sillä hyvin usein aihe supistuu vain terveyden edistämiseen.

Koske julkisti syyskuussa 2019 yhdessä Keski-Suomen yhteisöjen tuen kanssa kannanoton liittyen Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaan. Tavoitteeksi asetettiin KeHO-brändiä mukaille Meijän sote-keskus, jossa edetään Ihminen edellä. Kirjoitimme:

”Tehdään keskisuomalaisesta sote-keskuksesta paikka, jossa kansalaiset saavat monipuolista apua, tukea ja hoitoa sekä alan ammattilaisilta että järjestö- ja vapaaehtois-toimijoilta. Tällainen sote-keskus on yhdessä suunniteltu ja toteutettu, kansalaisten voimavaroja lisäävä ja hyödyntävä, omaleimainen Meijän sote-keskus!”

Kuva 2. Meijän sote-keskus

2 KOSKEN ARVOT JA PERUSTEHTÄVÄ

Kosken toiminta perustuu **avoimuuteen, luotettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen**. Pyrimme elämään todeksi ja edistämään näitä arvoja kaikessa toiminnassamme – niin omassa perustyössämme, palvelutoiminnassamme, hanketyössämme kuin yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössämmekin.

Avoimuudella tarkoitamme sitä, että:

- Toimintamme ja keskustelufoorumimme ovat avoimia kaikille sosiaalialan ammattilaisille ja muille toimijoille.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien saatavilla ja siten hyödynnettävissä ja parannettavissa.
- Olemme avoimia uusille ideoille ja ajatuksille ja kuuntelemme muita ihmisiä, organisaatioita ja yhteisöjä.

Luotettavuus tarkoittaa sitä, että:

- Teemme sen, mitä lupaamme ja teemme sen niin hyvin kuin osaamme.
- Kosken jakama ja välittämä tieto on pätevää ja luotettavaa.

Yhdenvertaisuutta toteutamme Kosken työssä:

- Rohkaisemalla alan ammattilaisia, asiakkaita ja järjestötoimijoita osallistumaan ja tuomaan esille ajatuksia koulutustaustasta, ammatti- tai organisaatioasemasta riippumatta. Kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaina.

- Siten, että toimintamme tähtää yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja kaikkien kansalaisten tasa-arvon edistämiseen.

Arvojen pohjalta kiteytetty Kosken perustehtävä:

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on maakunnallinen, vakiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämissyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.

3 HALLINTO, HENKILÖSTÖ JA TALOUS

3.1 Kosken kannatusyhdistys ry

Koskea hallinnoi Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry. Yhdistyksellä oli 47 jäsentä joulukuussa 2019. Jyväskylän Romaninuoret ry liittyi kannatusyhdistyksen jäseneksi Kosken hallituksen päätöksellä 25.3.2019. Luettelo yhdistyksen jäsenistä on toimintakertomuksen liitteenä (LIITE 1).

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n vuosikokouksessa 25.3.2019 valittiin uusi yhdistyksen hallitus. Puheenjohtajaksi valittiin Päivi Kalilainen. Varapuheenjohtajana jatkoi Kati Närhi. Hallituksen kokoonpano liitteenä (LIITE 2).

Kosken hallitus kokoontui vuoden aikana 5 kertaa. Esittelijänä toimi Kosken johtaja ja sihteerinä erikoissuunnittelija. Lisäksi pidettiin hallituksen ja Kosken työntekijöiden yhteinen strategiailtapäivä 28.10.2019 teemalla tulevaisuuden osaaminen, henkilöstö ja yhteistyö sosiaalialalla.

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ei ole antanut lähipiirille avustuksia ja muita osittain tai kokonaan vastikkeettomia taloudellisia etuja. Yhdistyksellä ei myöskään ole lähipiirin kanssa tilinpäätöksessä esitettyjen maksettujen korvausten lisäksi muita taloudellisia toimia.

3.2 Henkilöstö ja osaamisen kehittäminen

Kosken kehittäjäyhteisön muodostivat Kosken palkkaamat työntekijät ja Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socomin työntekijä (LIITE 3) sekä samoissa tiloissa työskentelevät järjestötoimijat, mm. Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö, Sininauhaliitto ja Sovatek.

Koskessa oli jälleen harjoittelussa useita sosiaalityön yliopisto- ja sosionomi AMK -opiskelijoita sekä kaksi työkokeilijaa. Koskella on hyvä maine opiskelijoiden keskuudessa haluttuna harjoittelupaikkana. Tänä vuonna pystyimme ottamaan kaikki Koskesta kiinnostuneet opiskelijat harjoitteluun erilaisin opiskelijoiden ja Kosken tavoitteita tukevin järjestelyin. Samoin pystyimme tarjoamaan työkokeilussa oleville sosiaalialan työn pariin palaamista suunnitteleville ammattilaisille työpaikan, jossa työhön uudelleenorientoituminen mahdollistui joustavasti räätälöidyin työtehtävin Kosken työyhteisön tuella.

Henkilöstömuutoksia tapahtui hanketoiminnassa. Vuoden aikana alkoi kaksi uutta hanketta, joihin palkattiin uudet työntekijät. Yhden hankkeen päättyessä työntekijä siirtyi toiseen käynnissä olevaan hankkeeseen. Vuoden 2019 lopussa Koskessa työskenteli 12 henkilöä, joista vuoden vaihteen jälkeen jatkoi yhdeksän (9).

Kaikki työhyvinvoinnin ja työyhteisön toiminnan ylläpitoon liittyvät toimitasuunnitelmaan kirjatut asiat toteutuivat:

- Työyhteisökokoukset järjestettiin säännöllisesti kerran kuussa kesälomakuukaudet pois lukien sekä monia muita vapaamuotoisia yhteisiä tapaamisia eri teemojen ympärillä
- Kosken työntekijöiden kanssa käytiin vuosittaiset kehityskeskustelut, kehityskeskusteluteemoja uudistettiin ja kehityskeskustelujen yhteydessä ryhdyttiin keräämään tilastotietoa työhyvinvoinnista ja sen muutoksista
- Työntekijöillä oli mahdollisuus työnohjaukseen ja sitä käytettiin
- Työyhteisölounaat toteutuivat lähes kuukausittain
- Työhyvinvointia tuettiin järjestämällä touko- ja joulukuussa työyhteisölle tilaisuuksia kulttuurin, liikunnan ja yhdessä tekemisen parissa. Marraskuussa pohdimme työhyvinvoinnin osa-alueita aiheeseen perehtyneen alustajan johdolla. Keväällä ryhdyimme työyhteisönä verenluovuttajiksi.
- Uusien työntekijöiden, opiskelijoiden ja työkokeilijoiden perehdyttäminen oli edelleen ensiarvoisen tärkeässä roolissa.

Työntekijät osallistuivat koulutussuunnitelman mukaisiin sekä muihin osaamista kehittäviin koulutuksiin:

- Valtakunnalliset aikuissosiaalityön päivät 23.–24.1. Lappeenranta, Marianne Kuorelahti, Sivi Talvensola, Anne Koivisto

- Sosiaali- ja terveysjohdon neuvottelupäivät 13.–14.2. Marja Heikkilä
- Sosiaalialan asiantuntijapäivät 5.–6.3. Tampere, Matleena Ullner, Sivi Talvensola
- Sosiaalityön vaikuttavuuden jäljillä 22.3. Siilinjärvi, Eija Hiekka, Sivi Talvensola
- Kohtaamispaikkapäivät 9.–10.5. Porvoo, Sirpa Pekkarinen, Anja Saksola
- ESN:n (European Social Network) kesäseminaari Milano, Italia 4.–7.6. Marja Heikkilä (Huoltaja-säätiön delegaatiossa, matkaraportti <http://www.huoltaja-saatio.fi/matkaraportit/>)
- Vammaispalvelujen neuvottelupäivät 4.–5.6. Helsinki, Sivi Talvensola
- Kirjaamisvalmentajien valtakunnallinen kesäseminaari 17.6. Helsinki, Sivi Talvensola
- Valtakunnalliset osaamiskeskuspäivät 21.–22.8. Kirkkonummi, kaikki Kosken työntekijät

Koske jatkoi työntekijöidensä kouluttautumisen tukemista: ammatilliseen erikoistumiskoulutukseen sekä opettajakoulutukseen liittyvät lähipäivät sisällytettiin oman osaamisen kehittämisen koulutussuunnitelmaan samoin kuin muut pidempikestoiset, opintopisteitä kerryttävät ammatilliset koulutukset.

3.3 Kosken talous

Keski-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskukselle kertyi tilikaudella 2019 toimintatuottoja yhteensä 506 205 €, mikä oli noin 7 % edellisvuotta (471 324 €) enemmän. Budjetoidusta tuottotavoitteesta jäätin 11 919 euroa. Varsinaisten toimintatuottojen lisäksi STM:n perusrahoitusta tuloutettiin 142 221 €.

STM-yleisavustuksen lisäksi toiminnan rahoitus koostui kirjanpidollisesti 15 (14 v. 2018) eri seurantakohteen tuotoista. Yleisavustuksen lisäksi kohteet jakaantuivat edellisvuosien tavoin palvelu-, koulutus- ja konsultointi- sekä hanketoimintaan. Näiden rahoitusosuudet jakaantuivat v. 2016–2019 seuraavasti:

	Tot 2019	Tot 2018	Tot 2017	Tot 2016
YLEISAVUSTUS	142 221	144 862	144 969	145 853
PERUSTOIMINTA	3 559	14 729	17 758	36 376
PALVELUTOIMINTA+KOULUTUS JA KONSULTOINTI	168 111	161 995	245 891	241 408
PROJEKTITOIMINTA	334 534	294 600	298 429	151 593

Toiminnan luonteen mukaisesti henkilöstömenot muodostivat suurimman kulukokonaisuuden ollen 77% kokonaismenoista. Palkka- ja sosiaalimaksuja kertyi noin 498 648 €, missä oli 11 % lisäys edellisvuoteen. Palkkatilastoinnin mukaan bruttotyöpäiviä kertyi 2 505, mistä kertyi 9,6 henkilötyövuotta (8,72).

Toimitilavuokria maksettiin 54 378 euroa, mikä oli edellisvuoden tasoa. Muita toimintamenoja kertyi 93 168 euroa (-16,5%). Kokonaismenoja kertyi 646 194 € (+5,1%). Budjettiin nähden kokonaiskuluissa tuli säästöä 2,4 %. Kokonaistulos verojaksotuksen jälkeen oli 2 240,02 euroa.

Yhdistyksen keskimääräinen maksuvalmius pysyi kuukauden minimikassa-vaateen ylipuolella. Tilikauden päättyessä likvidit varat ja saamiset olivat yhteensä 256 809 €, mikä oli 2,4 -kertainen velkoihin nähden. Varojen ja velkojen suhdetta voi pitää erinomaisena. Tilikaudella ei toteutettu pitkäaikaisia investointeja. Taseen loppusumma päättyi 256 809 euroon. Oman pääoman osuus taseen loppusummasta oli 59,1 %.

Kokonaisuudessaan Kosken talous 2019 toteutui budjetin, maksuvalmiuden ja kannattavuuden osalta varsin tasapainoisesti. Tilikauden 2 240 euron tulos indikoi voittoa tuottamattoman ja yleishyödyllisin periaattein toimivan yhteisön tavoitetta. Muuhun yleishyödylliseen toimintaan ei myöskään jaettavaa jäänyt, sillä Kosken tuloverotettavien toimintojen tulos jäi 9 500 euroa alijäämäiseksi. Sen summan verottaja palauttaa Kosken käyttöön.

4 VIESTINTÄ

Kosken viestinnän tavoitteena oli ulkoisen viestinnän ajantasaisuus, selkeys ja tehokkuus sekä työyhteisön sujuva tiedonkulku ja hyvän hengen ylläpito sekä sähköisten viestikanaavien ja teknologian hyödyntämisen vahvistaminen jokapäiväisessä toiminnassa. Viestinnällä varmistetaan Kosken arvojen – avoimuuden, luotettavuuden ja yhdenvertaisuuden – toteutuminen.

- Kosken viestinnästä on pääsääntöisesti vastannut ja kehittänyt maalikuusta 2019 lähtien Paikka Auki II -rahoituksella palkattu viestintä- ja toimistoassistentti.
- Kosken viestintää selvitettiin eri kohderyhmille suunnatuilla viestintäkyselyillä. Kyselyjen perusteella päädyttiin panostamaan etenkin uutiskirjeen laadukkaaseen sisältöön ja säännölliseen lähettämiseen.

- Tärkeimpiä viestintäkanavia olivat eri verkostoille lähetettävä *sähköposti* sekä *sähköinen uutiskirje*. *Kosken kotisivujen* merkitys uutisointineen, artikkeleineen ja tapahtumakalentereineen on suuri tiedottamisen kannalta.
- Kosken *Facebook*-sivulla ja *Twitter*-tilillä on systemaattisesti linkattu kotisivuilla ilmestyneihin artikkeleihin ja uutisiin, sekä uutisoitu osaamiskeskuksen toiminnasta ja arjesta. Lisäksi muiden toimijoiden viestintää ja alan ajankohtaisia aiheita seurataan sosiaalisen median kanavissa aktiivisesti. Facebook oli käytössä myös Yhdessä ei olla yksin-, PRO SOS- ja Palvelupolut kuntoon -hankkeilla. Yhdessä ei olla yksin -hankkeella on käytössä myös *Twitter*- ja *Instagram* -tilit.
- *Kosken esite* uudistettiin visuaalisemmaksi. Lisäksi *Kosken toimintakertomuksesta* tehtiin tiivistetty julkaisu, jolla pystyttiin kertomaan osaamiskeskuksen toiminnasta ytimekkäästi mutta kattavasti. Uutena viestintätapana ovat *infograafit*, joita on laadittu mm. sosiaaliamiehen raportista.
- Syksyllä järjestettyjen *Microsoft Office365*- ja *Teams*-koulutusten jälkeen pyrittiin harjoittelemaan uusien ohjelmistojen käyttöä ja löytämään työyhteisölle sopivia toimintatapoja verkkoryhmätyöskentelyn edistämiseksi.
- *Skype for Business* -videoneuvotteluyhteydestä vaihdettiin kesän jälkeen asteittain *Microsoft Teams* -ohjelmaan. Etäyhteys aktiivisemmin otettiin käyttöön Kosken järjestämissä tilaisuuksissa. *Arctic Connect* -videoneuvotteluohjelmistosopimus pidettiin voimassa mm. salatun yhteyden sekä ministeriöiden tavoitettavuuden vuoksi. Kosken työntekijät hyödynsivät etäyhteyksiä osallistumalla niillä muiden järjestämiin tilaisuuksiin.
- Kosken sähköinen työskentelyalusta ja arkisto, *Arkei*, oli kaikkien työntekijöiden käytössä.
- Palvelutoiminnoissa käytössä olivat seuraavat digitaaliset, tietoturvalliset asiointikanavat:
  - Master-ryhmän, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän ja sosiaaliamiehen asiakaskäytössä laiteriippumaton videoneuvotteluyhteys *TrueConnector*
  - Samoilla palvelutoiminnoilla tietoturvallinen sähköpostiyhteys *Turvaposti*

- Sosiaaliamiehen tietoturvallisen asiointipalvelun käyttö *Suomi.fi*-portaalin kautta jatkuu
- Yhdessä ei olla yksin -hankkeessa jatkettiin verkkokeskustelualusta *Discord*n hyödyntämistä. Yhteistyössä Jyväskylän nuorisotoimen kanssa pidettiin ensin Nuorten Jyväskylän kesäkanavaa, jonka toimintaa jatkettiin onnistuneen kokeilun jälkeen syksyllä.
- Työntekijöiden kannanottoja ja haastatteluja julkaistiin sekä printtimediaissa että radioissa ja televisiossa
- Viestintää ja tuotettua tietoa on pyritty visualisoimaan vaikuttavuuden kehittämiseksi. Työssä on hyödynnetty etenkin *Canva*- ja *Piktochart* -sivustoja.
- Kosken tietoja päivitettiin Yhdistystori.fi-alustalla. Sivustoa hyödynsi erityisesti Yhdessä ei olla yksin -hanke.
- Koskelle tehtiin oma Wikipedia-sivu, jossa kerrotaan lyhyesti osaamiskeskuksen toiminnasta.

Vuoden 2019 julkaisutoiminta

Vuoden alussa perustettiin Harjoitteluraportteja-sarja Koskessa harjoittelunsa suorittavien opiskelijoiden harjoittelutöiden systemaattista julkaisemista varten. Sarjaan kuuluvia raportteja julkaistiin viisi. Toimintavuoden aikana valmistui kolme Kosken raportteja -sarjan julkaisua. (LIITE 5).

5 KOSKEN PERUSTOIMINTA

Osaamiskeskusten perustoiminnan valtionrahoitus pysyi osaamiskeskusjohtajien myötävaikutuksella jälleen entisellä tasollaan, 3 miljoonassa eurossa. Edelleenkin perustoiminnan rahoitus ei ole riittävä suhteessa osaamiskeskusten lakisääteisiin tehtäviin ja sote-uudistuksen tavoitteisiin sosiaalialan rakenteen maakunnallistamisesta.

5.1 Sosiaalihuollon asiantuntemuksen turvaaminen

Kosken tärkein sosiaalipoliittinen vaikuttamistehtävä on **pitää esillä väestön tarpeita vastaavaa sosiaalialan asiantuntemusta, alan ammattilaisia, heidän osaamistaan sekä sen kehittämisen tärkeyttä ja sosiaalisen hyvinvoinnin merkitystä ja edellytyksiä.**

Tähän pyrittiin erityisesti Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHOn toiminnassa sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistamisen näkökulmasta sekä sote- ja maakuntauudistuksen valmistelutyössä, johon osallistuimme aktiivisesti Kosken kaikella perus-, palvelu- ja hanketoiminnalla. Tavoitteena oli myös tukea sote-integraation toteutumista etenkin paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden palveluprosesseissa. Tätä edistettiin etenkin PAKU-hankkeen kautta.

5.2 Kosken työryhmät, työkokoukset ja verkostot

Koske jatkoi maakunnan ammattilaisille ja muille kiinnostuneille avoimien foorumien koordinoitua. Kosken työryhmissä ja työkokouksissa keskityttiin eri sisältöalueiden ajankohtaisten asioiden pohtimiseen sekä yhteiseen kehittämiseen ja ne toimivat osana maakunta- ja sote-uudistuksen kehittämistyötä. Tavoitteena oli kytkeä myös Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHOn toimintaa Kosken foorumien työskentelyyn. Tämä toteutui vaihtelevasti.

5.2.1 Työryhmät

1. Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus- ja tutkimusyhteistyöryhmä

- Työryhmää ei kutsuttu koolle vuoden aikana. Sote-alan tutkimus-, koulutus- ja kehittämisteemoja käsiteltiin muissa (mm. KeHO, Keski-Suomi 2021, EduFutura) foorumeissa.

2. Keski-Suomen vammaispalvelutyöryhmä

- Työryhmä keskittyi keväällä sote- ja maakuntavalmisteluun tukien muun muassa maakunnallista vammaispalveluselvitystyötä¹. Selvityksen johdosta ryhdyttiin valmistelemaan kuntayhteistyössä kuljetuspalvelujen kilpailutusta ja hankintaa. Palvelujen valvonta nousi AVI:n tarkastuskäyntien myötä keskusteluun myös vammaispalveluissa. Lisäksi työn alla oli mm. LAPE-muutosohjelman osaamis- ja tukikeskustoiminnan suunnittelu vaativien vammaispalvelujen sekä VIP-verkoston osalta. Syksyllä puhutti etenkin vammaispalvelujen henkilöstöpula ja osaaminen, jonka puitteissa perustettiin teemaan keskittyvä Vammaisalalle vetovoimaa! -työryhmä. Syyskaudella työstettiin myös sote-integroitua terveydenhuollon järjestämissuunnitelmaa, johon koottiin keskeisiä vammaispalvelujen lyhyen ja pitkän

---

¹ Niemelä, Markku & Granö, Sirpa (2019) [Keski-Suomen vammaispalvelujen tilasta ja tarpeista uudistusten kynnyksellä](#). Keski-Suomen liitto, KS2021. 15.2.2019

aikavälin maakunnallisia kehittämistarpeita. Puheenjohtajana jatkoi Mirva Vesimäki Äänekoskelta ja varapuheenjohtajana Armi Lehtinen Jämsästä. Sihteerinä toimi Kosken erikoissuunnittelija tai viestintäassistentti.

3. Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä

- Työryhmä kokoontui neljä kertaa. Matleena Ullner toimi ryhmän sihteerinä sekä koollekutsujana.

4. Aikuissosiaalityön työryhmä

- Työryhmä jatkoi alkuvuoden toimintaansa PROSOS-hankkeen koordinoimana, ja loppuvuonna koollekutsumisesta vastasi Yhdessä ei olla yksin -hanke. Työryhmän teemoina olivat mm. maakunnalliset palvelukriteerit, Kela-kunta-yhteistyö, palveluohjaus, yhteisösozialiteetti. Syyskaudella työstettiin myös sote-integroitua terveydenhuollon järjestämissuunnitelmaa, johon koottiin keskeisiä aikuisten sosiaalipalvelujen lyhyen ja pitkän aikavälin maakunnallisia kehittämistarpeita. Keski-Suomen aikuissosiaalityön verkostosta koottiin vuoden lopussa avainhenkilötiimi, joka yhteistyössä JYU- ja JAMK-opiskelijoiden avulla jatkaa työryhmän koollekutsumista ja suunnittelua.

5. KeHO Lapset, nuoret ja perheet -teemaryhmä

- Koske koordinoi yhteistyössä Jyväskylän yliopiston ja LIKESin kanssa vuoden alussa alkanutta työryhmää, jonka tarkoituksena on edistää erilaisilla toiminnoilla lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Vuoden aikana haarukoitiin erilaisia hankeaihoita ja toimintamahdollisuuksia, mm. lasten harrastepassi. Syksyllä työryhmä haki mukaan ja pääsi toteuttamaan Sitran 100 päivän hyvinvointihaastetta nuorten mielenterveyden ja osallisuuden edistämiseksi. Loppuvuonna aloitettiin laajalla verkostoyhteistyöllä Keski-Suomen kattava kampanja, jossa etsittiin teemaan liittyviä pulmia ratkaistavaksi helmikuussa 2020 toteutettavaan yhteiskehittämispäivään.

6. Sosiaalihuollon digiryhmä

- Perustettiin lokakuussa edistämään sosiaalihuollon tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien kehittämistä maakunnassa. Työryhmä järjesti joulukuussa Keski-Suomen sosiaalihuollon Kanta- ja digiseminaari II:n ja valmistautui keväällä avautuvaan valtionavustushakuun koostamalla sosiaalihuollon digitalisaatioon liittyviä maakunnallisia kehittämistarpeita.

5.2.2 Työkokoukset

Koske järjesti vuoden 2019 aikana seuraavat maakunnalliset työkokoukset:

1. Kuraattorien työkokous

- Järjestettiin 12.6. Kansalaistoiminnakeskus Mataran tiloissa. Ohjelma suunniteltiin yhteistyössä LAPE-muutosagentin ja kuraattorien kanssa. Päivän pääteemana oli rakenteellinen sosiaalityö koulussa. Iltapäivä keskittyi rentoon yhdessäoloon työhyvinvoinnin merkeissä.

2. Sosiaali- ja terveysjohdon työkokous

- Työkokouksia pidettiin kaksi, keväällä ja syksyllä. Ne järjestettiin yhteistyössä Keski-Suomen sotevastuuvälittäjien sekä perusterveydenhuollon yksikön kanssa. Kokouksissa käsiteltiin ajankohtaisia teemoja, kuten päättyvä ja alkava sote-uudistus, uusi APTJ sekä sosiaalihuollon Kanta-valmistautuminen, tietojohdanto, sote-integroitu järjestämissuunnitelma, sosiaalipäivystys.

3. Hyvinvointikoordinaattorien työkokous

- Kuntien hyvinvointikoordinaattorien ja yhteyshenkilöiden asiantuntijaryhmä kokoontui Perusterveydenhuollon yksikön hyvinvointikoordinaattori Nina Peräsen kutsusta Yhdessä ei olla yksin -hankkeen työntekijöiden vastatessa sihteeriydestä. Tapaamisten tarkoituksena oli välittää ajankohtaista tietoa ja antaa neuvoa, ohjausta ja vertaistukea.

4. Lastensuojelun johtavien viranhaltijoiden työkokous

- Uutena työskentelynä aloitettu työkokous, joita järjestettiin kaksi lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä koollekutsamana.

Toimintasuunnitelmasta poiketen koolle ei kutsuttu vanhustyön johdon ja ympärivuorokautisesta hoidosta vastaavien tai yksiköiden esimiesten työkokousta eikä varhaiskasvatusjohtajien ja tutkijoiden työkokousta.

5.2.3 Verkostotyö

Koske toimii linkkinä sosiaalialan valtakunnallisen ja alueellisen kehittämistoiminnan välillä ja kokoaa alueellisia verkostoja tarpeen mukaan koolle. Verkostotyö on keskeinen osa Kosken toiminnassa.

Valtakunnallisiin verkostoihin, neuvottelu- ja lautakuntiin sekä työryhmiin osallistuminen

- Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan valtakunnallinen neuvottelukunta, kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Päivi Kalilainen, varajäsen hallituksen vpj. Kati Närhi.
- Osaamiskeskusjohtajien kuukausittaiset työkokoukset, Marja Heikkilä
- Osaamiskeskussuunnittelijoiden verkosto, Sivi Talvensola
- Osaamiskeskusten sosiaaliasiamiesten verkosto, Eija Hiekka
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta, Marja Heikkilä, varajäsen
- Valtakunnallinen aikuissosiaalityön työryhmä, Marianne Kuorelahti, Marja Heikkilä
- Maakunnallistuvat vammaispalvelut -valtakunnallinen verkosto, Sivi Talvensola, Marja Heikkilä
- Lasten ja perheiden muutosohjelma LAPE-kärkihankkeen ja SyTy-hankkeen valtakunnalliset suunnittelutyöpajat, Matleena Ullner
- Valtakunnallinen osaamis- ja tukikeskus OT-suunnittelutyöryhmä, Marja Heikkilä
- Maakuntien sosiaalihuollon ICT-valmistelijoiden nyrkit savessa -verkosto, Riiikka Rantanen, Sivi Talvensola
- Digisosiaalityön valtakunnallinen verkosto ja verkko-opinnot, Sivi Talvensola

Maakunnallisiin verkostoihin osallistuminen:

- Maakunnan yhteistyöryhmä MYR. Kosken nimettynä edustajana Marja Heikkilä (varajäsen Jari Ketola)
- Keski-Suomen järjestöareena, Marja Heikkilä, Sirpa Pekkarinen
- Maakunnallinen osallisuusfoorumi, Sirpa Pekkarinen, Marianne Kuorelahti

Ohjaus-, kehittämis- yms. ryhmiin osallistuminen:

- Kansa-koulu II -hankkeen ohjausryhmä, Marja Heikkilä, Riiikka Rantanen/Sivi Talvensola
- Maakunnallinen hyvinvointiryhmä, Marja Heikkilä
- Keski-Suomen vaikuttavat järjestöt -hanke, ohjausryhmä, Marja Heikkilä
- YTA-alueen Tutkimus-, koulutus- ja kehittäminen -työryhmä, Marja Heikkilä

- KSLAPE-hankkeen ohjaus- ja työryhmät, Marja Heikkilä, Matleena Ullner
- Itä-Suomen yliopiston hallinnoima Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen – PROMEQ hankkeen yhteiskunnallinen neuvonantajaryhmä, varapuheenjohtaja Marja Heikkilä
- Itä- ja Keski-Suomen SOTE-ICT-kehitystyöryhmä, Marja Heikkilä / Riikka Rantanen, Sivi Talvensola
- Keski-Suomen järjestöjen viestintäverkosto, Taru Paavolainen
- Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä KeHOn ohjausryhmä, Marja Heikkilä; Lapset, nuoret ja perheet -teemaryhmä, Viestintäryhmä Sivi Talvensola, Taru Paavolainen; KeHO-verkostopäivät Kosken väkeä
- SARANA-hankkeessa kehitetyn moniammatillisen tilannearvio-työskentelymallin kehittämistyöryhmä, Sivi Talvensola
- Tietoon perustuva ehkäisevän päihdetyön johtamisen malli Keski-Suomessa -hankkeen ohjausryhmä, Marja Heikkilä
- Uusi Sairaala-hankkeen ohjausryhmä, Marja Heikkilä
- Virkku-osahankkeen teemaryhmä, Jyväskylän seudun Nuorisoseura / Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry / Välitin-hanke, Anja Saksola

Hallitustyöskentely:

- Haukkalan säätiön hallitus, jäsen Marja Heikkilä, projektisihteeri Sivi Talvensola
- Huoltaja-säätiön hallitus, Marja Heikkilä varapuheenjohtajana
- Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry:n hallitus, Marja Heikkilä ry:n puheenjohtajana
- Perusturvaliikelaitos Saarikan johtokunta, Marja Heikkilä varapuheenjohtaja
- Sosiaaliammattilaiset ry, Eija Hiekka
- Varttuneiden asumisoikeusyhdistys JASO ry, hallitus Marja Heikkilä

Luennot, puheenvuorot ja lausunnot

- Sosiaaliammattilainen Eija Hiekan opetustehtävät Jyväskylän ammattikorkeakoulussa, Jyväskylän yliopistossa ja Jyväskylän avoimessa yliopistossa.
- Johtaja Marja Heikkilällä lukuisia puheenvuoroja seminaareissa ja tilaisuuksissa sekä lausunnot sosiaali- ja terveysvaliokunnassa.

6 KOSKEN PALVELUTOIMINTA

Kosken palvelutoimintaan sisältyi sosiaaliasiamiestoiminta, lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä, konsultoiva varhaiserityisopettaja, lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä, koulutus ja konsultointi sekä erilaiset selvitystyöt.

6.1 Sosiaaliasiamiestoiminta

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksessa on työskennellyt sosiaaliasiamies vuodesta 2004 alkaen ja viimeiset neljä vuotta toiminta on ulottunut maakunnan jokaiseen kuntaan. Sosiaaliasiamiestyö on monipuolista vaikuttamista: se on enimmäkseen asiakaspalvelua ja samalla työssä on myös vahva rakenteellisen sosiaalityön eetos. Sosiaaliasiamiehen päivät täyttyvät yhteydenottoihin vastaamisesta ja sosiaalihuollon palveluja koskevasta selvittelystä, tiedotuksesta ja neuvonnasta. Sosiaalihuollon asiakkaat pyysivät sosiaaliasiamiestä usein tuekseen asiakassuunnitelmatilanteisiin ja viranomaistapaamisiin. Yhteistyötä oli ohjaus-, lupa- ja valvontaviranomaisten samoin kuin julkisten ja yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien, järjestöjen, oppilaitosten ja sosiaalialan kehittämishankkeiden kanssa.

Sosiaaliasiamies kokosi kunnittain palautetta sosiaalihuollon palvelujen toimivuudesta, seurasi asiakkaan oikeuksien ja aseman kehitystä sekä laati lakisääteisen vuosiselvityksen. Vuoden 2018 selvitys julkaistiin sähköisenä ja se toimitettiin kunnanhallituksille, perusturvalautakuntiin, tarkastuslautakuntiin, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon, Sosiaali- ja terveysministeriöön ja Valviraan. Selvityksestä lähetettiin tiedote viestimille. Palvelujen tilaa ja kehittämistarpeita käsiteltiin kuntien luottamuselimissä ja Kosken koordinoimissa sosiaalihuollon ammattilaisten työkokouksissa ja työryhmissä. Palautetta hyödynnettiin lisäksi koulutusten ja kehittämishankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Vuonna 2019 Kosken sosiaaliasiamiestoiminnassa kehitettiin ja otettiin käyttöön uusi yhteydenottojen tilastointitapa, joka mukailee THL:n sosiaalipalvelujen ja -tehtävien luokitusta. Palvelupalautetta, asiakkaan aseman kehitystä ja toimenpide-ehtotuksia käsitellään tarkemmin sosiaaliasiamiehen vuoden 2019 selvityksessä.

6.2 Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluita tarjottiin 15. toimintavuonna Keski-Suomen maakunnan kunnille sekä muille toimijoille. Tehtävässä toimi Matleena Ullner.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjottiin konsultaatiota, työparityöskentelyä sekä koulutusta lastensuojelun ja lasten huollon ja tapaamisoikeuden piiriin kuuluvissa asioissa. Kysyntää palveluun oli tasaisesti ympäri vuoden. Työapua on tarvittu mm. lastensuojeluntarpeen selvityksiin ja työpariksi lastensuojelun asiakastyöhön. Matleena Ullner toimi jatkoi edeltäjänsä tavoin VOIKUKKIA-vertaisryhmätoiminnan aluekoordinaattorina Keski-Suomessa.

Vuoden 2019 aikana Keski-Suomen maakunnallinen lastensuojelutyöryhmä kokoontui neljä kertaa. Matleena Ullner toimi ryhmän sihteerinä sekä koollekutsujana. Uutena työskentelynä aloitettiin maakunnan lastensuojelun johtavien viranhaltijoiden työkokoukset, joita järjestettiin kaksi Kosken tiloissa lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä koollekutsumana.

Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijatyöryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana yhteensä 7 kertaa ja konsultaation tilaajina oli 5 eri kuntaa Keski-Suomesta. Turvapostin käyttö toi tiedonkulkuun joustavuutta ja säästi merkittävästi aikaa. Matleena Ullner toimi asiantuntijaryhmän koollekutsujana ja sihteerinä.

Lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän työpanoksesta puolet osoitettiin vuoden ensimmäisellä puoliskolla SyTy!-hankkeen maakunnallisen koordinaattorin työhön. Valtakunnallisen SyTy!-hankkeen tavoitteena oli tukea lastensuojelun systemisen toimintamallin juurtumista kuntien lastensuojelun työn arkeen, koordinaattori toimi linkkinä valtakunnallisen työn ja kunnissa tehtävän kehittämistyön välillä.

6.3 Konsultoiva varhaiserityisopettaja

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoima konsultoivan erityislastentarhanopettajan palvelutoiminta alkoi vuonna 2009. Kosken tuottaman palvelun määrä on vähentynyt asteittain kuntien ottaessa tehtävän omaksi toiminnakseen. Muutos on myönteinen ja tavoiteltu kuntien varhaiskasvatuksen kehittämisen ja osaamisen vahvistumisen näkökulmasta. Vuonna 2019 palvelutoimintaa jatkettiin sopimuksin yhden kunnan, Hartolan, kanssa. Lisäksi palvelua osti määräaikaisesti yksi keskisuomalainen kunta. Tehtävissä toimivat VEO:t Liisa Grönholm-Sihvola ja Kaarina Parikka.

Konsultoivan varhaiserityisopettajan toimintatavat:

- jalkautunut, suora henkilöstön ohjaus ja konsultaatio
- kuntien työntekijän työparina toimiminen
- osallistuminen asiakastapaamisiin/kotikäynteihin/neuvotteluihin

- puhelinkonsultaatio
- pedagogisen toiminnan suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa
- yksilö-/pienryhmätyöskentely lasten ja terapeuttien kanssa
- varhaiserityiskasvatukseen liittyvän koulutuksen järjestäminen
- uusimpaan tutkimukseen ja hyviksi todettuihin toimintamalleihin perustuva kehittämistyö

6.4 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä

Lastensuojelulain (417/2007) 14 §:n mukaan "Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi."

Keski-Suomessa asiantuntijaryhmän toimintaa on koordinoanut Koske vuodesta 2009 lähtien. Ryhmän olemassaololla turvataan lain toteutuminen. Ryhmä sai vuoden aikana tehtäväkseen hyvin monimuotoisia asiakastilanteita, joissa edellytetään vaativaa erityisasiantuntijuutta. Etenkin laki- ja erikoisairaanhoidon osaamista jouduttiin ostamaan yksityisiltä palveluntarjoajilta ja konsultaatioissa turvaututtiin etäyhteyteen useita kertoja. Konsultaatiosta veloitettiin tilaajakuntia todellisten kustannusten mukaan.

Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana yhteensä 7 kertaa ja konsultaation tilaajina oli 5 eri kuntaa Keski-Suomesta. Turvapostin käyttö toi tiedonkulkuun joustavuutta ja säästi merkittävästi aikaa. Matleena Ullner toimi asiantuntijaryhmän koollekutsujana ja sihteerinä.

6.5 Koulutus ja konsultointi

Joulukuulle suunniteltu lastensuojelupalvelujen hankintaan ja valvontaan keskittyvä koulutus ei toteutunut liian vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Muita maksullisia koulutuksia ei vuoden aikana järjestetty.

Olimme yhteistyökumppanina järjestämässä mm. seuraavia tilaisuuksia:

- *Moniammatillisen asiakastyön intensiivijakso, ns. SARANA-jakso*, aloitusseminaari 16.1. ja loppuseminaari 12.4., järjestäjinä Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Koske

- *Haukkalan säätiön asiantuntijafoorumi* 30.1.
- *Keski-Suomen sosiaalihuollon Kanta- ja digiseminaarit I 2.4. ja II 12.12.* Jyväskylä/webinaari, Kansa-koulu II -hanke, Keski-Suomi2021 (I-seminaari), Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Koske
- *Keski-Suomen varhaiskasvatuksen erityisopettajien työkokous* 6.9. Jyväskylän kaupunki, Koske
- *Haukkalan säätiön asiantuntijaseminaari* 27.9.
- *Toipumisorientaatioseminaari* 27.11. Toipumisorientaatio ry, Koske

Konsultointi

- Kosken erikoissuunnittelijan työtä myytiin *Haukkalan säätiölle* kotisivujen päivittämiseen ja tapahtumien järjestämiseen sekä *The Alliance for Childhood – European Network Group* -organisaation kotisivujen päivittämiseen ja sosiaalisen median viestinnän tueksi.

6.6 Selvitystyöt

Matleena Ullner viimeisteli alkuvuoden aikana lokakuussa 2018 alkaneen maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun liittyvän selvityksen Keski-Suomen järjestämissuunnitelmaan liittyvistä *lasten, nuorten ja perheiden palvelukuvauksista*.

Opiskelijoiden avulla toteutettiin useita ajankohtaisiin kehittämisteemoihin liittyviä selvityksiä, joita on koottu Harjoittelijaraportteja-sarjaan.

7 KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA

7.1 Kansa-koulu II – Määrämuotoisen kirjaamisen tuki sosiaalialalla

Valtakunnallinen Kansa-koulu II -hanke tuki määrämuotoisen kirjaamisen käyttöönottoa sote-organisaatioissa. Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL) myönsi hankkeelle valtionavustusta 1.1.2018–31.12.2019. Hanke on jatkoa 1.8.2015–31.12.2017 toimineelle Kansa-koulu-hankkeelle. Hallinnoijana toimi Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy, Socom. Keski-Suomessa hankkeessa työskenteli 24.2.2019 saakka Riiikka Rantanen (50 % työaika), ja siitä hankkeen loppuun 20 % työajalla Sivi Talvensola.

Kansa-koulu II -hanke jatkoi I-hankkeessa aloitettua sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanoa. Hanke tuki Kansa-hankkeen (Sosiaalihuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen ja määrämuotoisen kirjaamisen toimeenpanohanke 2016–2020) tavoitetta mahdollistaa asiakastiedon saata-

vuus siellä, missä asiakastieto on tarpeen asiakkaan palvelun suunnittelu-
miseksi ja järjestämiseksi. Ensisijaisina kohderyhminä II-hankkeessa olivat
sosiaalihuollon esimiehet, yksityiset palveluntuottajat, oppilaitokset sekä
kuntien asiakirjahallinnosta vastaavat asiantuntijat ja asiakastietojärjestel-
mien pääkäyttäjät. Lisäksi tuettiin I- ja II-vaiheissa valmistuneita kirjaamis-
valmentajia alueellisten verkostojen kautta.

Kansa-koulu II -hankkeen toteuttivat 11 sosiaalialan osaamiskeskusta sekä
Hyvinvointialan liitto ja oppilaitokset. Kukin osaamiskeskus verkotti oman
alueensa kunnat, kuntayhtymät ja maakunnat sekä Hyvinvointialan liitto
yksityiset palveluntuottajat työpakettien toteutukseen. Koske osallistui han-
kekumppanina. Kosken alueella työskennelleiden aluekoordinaattorien pää-
vastuualueina olivat ensin yksityisten palveluntuottajien kirjaamisvalmenta-
javalmennusten suunnittelu ja toteutus ja työntekijävaihdoksen jälkeen sy-
ventävän kirjaamisvalmennuksen pilotin suunnittelu ja toteutus. Lisäksi teh-
tävänä oli tukea alueen kirjaamisvalmentajia ja kuntia hankkeen tavoitteiden
mukaisessa kehittämistyössä.

Keski-Suomen sosiaalihuollon organisaatioissa järjestettyihin kirjaamisval-
mennuksiin oli osallistunut hankkeen loppuun mennessä yhteensä 2 587
henkilöä, joista julkisten organisaatioiden henkilöstöä oli 2 315 ja yksityisen
sektorin 272. Valtakunnallisesti sosiaalihuollon organisaatioiden valmen-
nuksiin oli osallistunut vuoden loppuun mennessä yli 35 000 henkilöä, kui-
tenkin vain noin 25 % sosiaalipalvelujen henkilöstöstä. Selkeä tarve kirja-
amisvalmennukselle siis on hankkeen jälkeenkin – etenkin, kun kunnat ovat
ryhtyneet aktiivisemmin valmistelevaan sosiaalihuollon Kanta-liittymistä,
jossa kirjaamisvalmennuksella on olennainen osa henkilöstön toimintakult-
tuurin kehittämisessä.

Keski-Suomen valmentajaverkostoon kuului vuoden 2019 lopussa yhteensä
121 kirjaamisvalmentajaa, joista 88 työskentelee sosiaalihuollon julkisissa
organisaatioissa, 29 yksityisillä palveluntuottajilla ja neljä alueen koulutusor-
ganisaatioissa. Aluekoordinaattori vastasi valmentajaverkoston koordinoi-
nista ja tapaamisten sisällöstä yhteistyössä Itä-Suomen sosiaalialan osaamis-
keskuksen kanssa. Valmentajaverkoston tapaamisia järjestettiin keväällä ja
syksyllä etäyhteydellä. Tapaamisten sisällössä painottuivat Terveystiedon ja hy-
vinvoinnin laitoksen tuottaman ajankohtaisen tiedon välittäminen sosiaali-
huollon tiedonhallinnan asioista sekä alueellisten kuulumisten ja kokemus-
ten vaihto. Koske jatkaa verkoston koordinointia hankkeen päätyttyä sen
aikaa, kunnes kirjaamisvalmennukselle saadaan jatkoa joko alueellisesti tai
valtakunnallisesti hallituksen sote-uudistushankkeista. Jokaisesta Kansa-
koulu II -hankkeen maakunnallisesta valmentajaverkostosta on ollut nimet-

tynä palvelutehtävittäin edustajia myös valtakunnalliseen THL:n sosiaali-
huollon toiminta- ja tietomääritysten asiantuntijaverkostoon.

7.2 Paikka Auki II

Paikka Auki II -hankkeessa mahdollistetaan osatyökykyisen tai työelämän
ulkopuolella olevan alle 30-vuotiaan nuoren palkkaaminen vuodeksi sosiaali-
ja terveystalouden järjestöihin. Hankkeella tuetaan vaikeasti työllistyvien hen-
kilöiden työllistymistä, työelämävalmiuksia sekä jatkotyöllistymismahdolli-
suuksia.

Paikka Auki II -rahoituksen mahdollistamana Koskeen palkattiin viestintä-
ja toimistoassistentti vuoden määräajaksi. Viestintä- ja toimistoassistentin
tehtäviin on kuulunut etenkin Kosken viestinnän kehittäminen ja sisällön-
tuotanto. Viestintään keskittyvä työntekijä on helpottanut muiden työnteki-
jien työmäärää ja parantanut Kosken viestintää sekä laadullisesti että
määrällisesti. Viestintäassistentille työ on mahdollistanut työkokemuksen
kerryttämisen, oman osaamisen vahvistamisen ja sosiaalialaan syvällisesti
tutustumisen.

Kosken viestinnässä on pyritty ottamaan huomioon nykyajan vaatimukset
yhä tiiviimmälle ja nopeasti silmäiltävämmälle sisällölle. Esimerkiksi kesä-
lomien aikana julkaistiin Kesälukemista-artikkelisarja, jossa kerrottiin vali-
koiduista kevään aikana julkaistuista sosiaalialaan liittyvistä julkaisuista tiivis-
tetysti. Lisäksi viestintään on pyritty lisäämään visuaalisia elementtejä vai-
kuttavuuden ja houkuttelevuuden edistämiseksi. Raporttien tuloksista laadi-
tut infograafit tiivistävät suuria määriä tekstiä helposti silmäiltävään muo-
toon.

Viestintäassistentin myötä viestintään on tullut järjestelmällisyyttä ja sään-
nöllisyyttä. PRO SOS -hankkeen tuotoksia esittelevässä PRO SOS haltuun -
artikkelisarjassa parannettiin hankkeen julkaisujen näkyvyyttä, kun artikke-
leita julkaistiin säännöllisin väliajoin koko syksyn ajan. Myös erilaisista ta-
pauksista on julkaistu koosteita, jotta paikalle pääsemättömätkin saisivat
tiedon tilaisuuksien sisällöistä.

7.3 Palvelupolut kuntoon PAKU

Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hanke kehittää palveluohjausta ja varhaisen
tuen sosiaaliohjausta paljon tukea tarvitsevien työikäisten ja heidän läheis-
tensä näkökulmasta. Hankkeen tavoitteena on kehittää Keski-Suomeen ko-
konaisvaltainen palveluohjauksen malli, jossa huomioidaan ohjauksen eri
tasot. Hanketta rahoittaa Euroopan sosiaalirahasto (ESR) Keski-Suomen

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kautta. Hanketta hallinnoi Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK) ja osatoteuttajina ovat Koske sekä Gradia. Hanke toteutetaan ajalla 1.8.2018–31.12.2020 Jyväskylässä, Jämsässä, Laukaassa, Wiitaunionissa ja Äänekoskella. Koskessa hankkeessa työskentelee Anne Koivisto.

Hankkeessa palveluohjausta kehitetään yhteiskehittämisen menetelmin viiden eri toimenpidekokonaisuuden kautta, joiden koordinoivastuu on jaettu hanketoteuttajien kesken. Näitä ovat:

- Yleisten asiakaslähtöisten palveluohjauksen laatuksien laatiminen (Koske)
- Varhaisen tuen sosiaaliohjauksen (ennaltaehkäisevän palveluohjauksen) kehittäminen (Koske)
- Digitaalisen palveluohjauksen kehittäminen (JAMK)
- Monialaisen intensiivisen palveluohjauksen kehittäminen (JAMK)
- Järjestölähtöisen palveluohjauksen kehittäminen (Gradia)

Yhteiskehittäminen on sitä, että palvelujen käyttäjät, ammattilaiset, järjestötoimijat, vapaaehtoistoimijat ja läheisverkostot kehittävät palveluita yhdessä. Vuoden 2019 loppuun mennessä PAKU-hankkeeseen on osallistunut yhteensä noin 300 henkilöä. Osallistujamäärästä noin puolet edustaa palvelujen käyttäjiä.

PAKU-hankkeessa on muodostettu yhteistyössä hankekuntien kanssa monialaisia kehittäjäryhmiä, jotka kokoontuvat yhteensä 6–10 kertaa hankkeen aikana. Vuoden 2019 loppuun mennessä kehittäjäryhmät ovat kokoontuneet 4-5 kertaa/ryhmä. Tuotoksina on syntynyt paljon tukea tarvitsevien työikäisten palvelupolkukuvauksia sekä eri kehittämisteemojen mukaisia palveluohjauksen mallien hahmotelmia.

Palveluohjauksen asiakaslähtöisten laatuksien avulla halutaan varmistaa yhdenvertaisuuden toteutuminen paljon tukea tarvitsevien työikäisten palveluohjauksessa maakunnallisesti. Laatuksien rakentuvat koko hankkeen ajan kehittäjäryhmien työskentelyn perusteella. Lisäksi niitä on työstetty kahdessa asiantuntijaryhmässä. Laatuksien pohjaksi hanketyöntekijät toteuttivat loka-marraskuussa 11 haastattelu- ja työpajatilaisuutta eri puolilla Keski-Suomea. Näihin osallistui 89 työtöntä tai työelämän ulkopuolella olevaa työikäistä henkilöä. Heitä haastateltiin palveluohjauksen arvoista ja niiden merkityksestä. Haastattelujen pohjalta jäsenettiin asiakaslähtöisen palveluohjauksen arvot ja eettiset periaatteet. Laatuksien ensimmäisen version kommentointikierros on toteutettu joulukuussa 2019.

PAKU-hankkeessa järjestetään kolme koulutuksellista työpajaa, joista vuoden 2019 aikana on toteutunut kaksi. Koulutuksellisissa työpajoissa kaikilla Keski-Suomen kehittäjäryhmillä on mahdollisuus tutustua toisiinsa sekä jakaa ajatuksiaan kehittämisteemoihin liittyen. Koulutukselliset työpajat ovat kaikille avoimia tilaisuuksia ja niiden sisällön suunnittelussa otetaan huomioon kehittäjäryhmien toiveet.

PAKU-hankkeen yhteiskehittämisen malli on kuvattu Innokylään yhteistyössä Sokra-koordinaatiohankkeen kanssa. PAKU-hankkeen toimintamalli on tässä vaiheessa arvioitu lupaavaksi käytännöksi. PAKU-hanke linkittyy vahvasti maakunnalliseen ja valtakunnalliseen kehittämistyöhön. Hankkeesta oli puheenvuoro THL:n Integraatiofoorumissa marraskuussa 2019 ja yhteistyötä THL:n kanssa tehdään mm. palveluohjauksen laatukriteerien sekä digitaalisen palveluohjauksen osalta. Maakunnallisesti yhteistyö perusterveydenhuollon yksikön kanssa on tiivistä. PAKU-hankkeesta oli edustus mm. Huomisen terveyskeskus -hankkeen tapaamisissa. Perusterveydenhuollon yksiköstä puolestaan osallistutaan PAKU-hankkeen kehittäjäryhmiin sekä muihin tilaisuuksiin. Lisäksi perusterveydenhuollon yksikön kanssa tehdään muuta kehittämissyhteistyötä. Muita PAKU-hankkeen kehittämistyöhön kytkeytyviä hankkeita ovat olleet muun muassa APTJ (Asiakas- ja potilastietojärjestelmä) -hanke, Kansa-koulu, Keski-Suomi 2021, Keski-Suomen SOTE2020, Keski-Suomen vaikuttavat järjestöt, Komppaa, PRO SOS, Sotetie, Tiimiverkko, Valinnanvapauskokeilu sekä Yhdessä ei olla yksin -hankkeet.

7.4 PRO SOS – Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa

ESR-rahoitteinen aikuissosiaalityön kehittämishanke toimi 1.8.2016 alkaen seitsemän sosiaalialan osaamiskeskuksen toteuttamana. Hanke sai jatkoa 31.7.2019 saakka ja toteutettiin varsinaiselta hankeajalta säästyneellä rahoituksella. Jatkoaikana hankkeen painopistealueet kohdentuvat kolmeen laajaan kokonaisuuteen; aikuissosiaalityö maakunnallistuvassa palvelujärjestelmässä, Kela-kunta-yhteistyö sekä uudenlaiset työmenetelmät ja asiakkaiden osallisuutta vahvistava työote. Loppukauden aikana osahankkeissa tehtyä kehittämistyötä ja tuloksia kootaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ja levitetään hankealuilla. Keski-Suomen 31.5.2019 päättyneessä osahankkeessa työskenteli Marianne Kuorelahti.

Keski-Suomen maakunnallinen aikuissosiaalityön työryhmä jatkoi kokouksiaan, joita toteutettiin työpajoina ja koulutuksellisina tilaisuuksina. Keväällä jatkettiin palvelukuvausten työstämistä ja toteutettiin koulutuksellinen

työpaja yhteistyössä PAKU-hankkeen kanssa. Kevään aikana valmisteltiin työryhmälle pysyvää kokoontumisrakennetta.

Valtakunnallisessa hankkeessa pilotoitiin Kela-kunta-yhteistoimintamallin ensimmäisen versio keväällä 2018, tavoitteena on hankkeen loppuajana levittää mallia kaikkien osahankkeiden alueilla. Keski-Suomessa järjestettiin työpaja helmikuussa 2019, jossa arvioitiin syksyn aikana kokeilussa olleita yhteistyökäytäntöjä. Kela-kuntayhteistyön kehittämisen tueksi on koottu työrukkanen kunnan ja Kelan toimijoista, joka seuraa kehittämistyön etenemistä. Tämän yhteistyön jatkosta sovittiin alkuvuodesta. Keväällä pohdittiin myös toimeentulotukeen liittyviä tiedonsiirron kysymyksiä yhdessä Pikassoksen ja Kelan toimijoiden kanssa.

Asiakkaiden osallisuuden ja yhteiskehittämisen toteutuminen käytännössä edellyttää muutosta työ- ja toimintakulttuureissa. PRO SOS -hankkeessa on kohdattu tiimejä, joissa asiakkaat on otettu mukaan ammattilaisten rinnalle. Asiakkaiden aito osallisuus on vaikuttavaa paitsi hänen omassa asiassaan myös vaikuttavien palveluiden kehittämisessä. Asiakkaiden ja ammattilaisten yhteistyön toimivat kokemukset halutaan tuoda näkyville ja kannustaa myös muita toimijoita kehittäjäkumppanuutta painottavaan työorientaatioon. Uudenlaista työorientaatiota tehtiin tutuksi loppuvuodesta 2018 julkaistujen, asiakkaiden ja työntekijöiden yhdessä ”käsikirjoittamien” videoiden avulla.

Oppilaitosyhteistyötä sekä yhteistyötä muiden alueella toimivien hankkeiden kanssa jatkettiin ja Koske toimi tiiviisti valtakunnallisessa hankeverkostossa. Café Social -tilaisuuksia sosiaalihuollon ajankohtaisista aiheista järjestettiin kevään aikana neljä (4). Hankkeen päätösseminaarissa ”PRO SOS – Uusia avauksia aikuissosiaalityöhön” 26.3. nostettiin esiin hankkeen tuloksia ja aikuisten parissa tehtävän sosiaalityön kehittämistarpeita.

7.5 Romaniasiain sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE

Vuonna 2019 vaikuttamistyö romaniasioiden sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus ROMKE:n² toiminnan aloittamiseksi jatkui erilaisia rahoitusmahdollisuuksia kartoittamalla sekä alueellisella ja valtakunnallisella vaikuttamistyöllä. Työ ei johtanut edelleenkaan ROMKE-keskuksen perustamiseen, mutta romaniväestön hyvinvoinnin vahvistamisen tärkeyttä pidettiin esillä Yhdessä liikkeellä! -selvityshankkeen (ks. kohta 7.7) kautta sekä valmistelemalla ko. selvityksen pohjalta jatkoa.

---

² Gynther (2018) [Romaniasioiden tutkimus- ja kehittämistoiminta sote-uudistuksessa](#)

7.6 Yhdessä ei olla yksin – Keski-Suomen kuntien ja järjestöjen hyvinvointiyhteistyö

Hallinto, rahoitus ja henkilöstö

Huhtikuussa 2017 Koskella käynnistyi STEA-rahoitteinen 3-vuotinen hyvinvointiyhteistyöhanke 'Yhdessä ei olla yksin'. Hankkeen kolmannen ja viimeisen vuoden 2019 budjetti oli 169 000 euroa. Hankkeen projektipäällikkönä toimi Sirpa Pekkarinen ja projektikehittäjinä Anja Saksola sekä kesäkuusta 2019 lähtien myös Marianne Kuorelahti.

Hankkeessa apuna olivat projektisuunnittelija Jussi Haatainen palkkatuella kuuden kuukauden ajan (11/2018–04/2019) ja neljä sosiaalityön opiskelijaa, kukin kahden, kolmen kuukauden jaksonsa verran.

Hankehenkilöstö osallistui Kosken työyhteisön koulutuksiin ja tilaisuuksiin sekä käytti ulkopuolista työnohjausta. Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Raili Haaki ja varapuheenjohtajana Antero Mikonranta. Ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa.

Hankkeen tavoitteet ja toteutus

Hankkeen tavoitteena oli vähentää yksinäisyyttä ja selvittää osallisuuden esteitä keskisuomalaisen asukkaiden keskuudessa. Viimeisenä hankevuotena painopiste keskittyi paikallisten kohtaamispaikkojen, vertaistuen ja pienryhmätoiminnan kehittämiseen, verkkoalustaperusteisten kokeilujen juurruttamiseen sekä yhteisöllisen sosiaalityön tarpeiden ja ratkaisujen tutkimiseen.

Hankehenkilöstön tukena toimi hankkeen kohderyhmien mukaiset kuusi asiantuntijaryhmää; HILJA – heikossa asemassa ja syrjäytymisuhan alla olevat, Lasten ja lapsiperheiden parissa toimivat, Nuorten parissa toimivat järjestöt, kuntien nuorisotoimi ja työllistämispalvelut, Maahanmuuttajat, joilla heikko suomen kielen taito, Keski-Suomen hyvinvointihankkeet, sekä Kuntien hyvinvointikoordinaattorit ja hyvinvointivastaavat. Lisäksi hankkeella oli lukuisia verkostotapaamisia eri kunnissa ja toimijoiden keskuudessa. Vuoden 2019 aikana hanke oli järjestämässä tai osallistui 106 (142/2018) verkostotapaamiseen ja 92 (42) kokoukseen, 36 (62) muuhun yleisötilaisuuteen, 13 (14) seminaariin ja 11 (8) koulutukseen.

Hankkeen tuottamat selvitykset vuonna 2019 olivat Joutsan sivukylien ikäihmisten yksinäisyys (Reijo 2/2019), Asunnottomuustyö Jyväskylässä (Talaskivi 10/2019), Kohtaamispaikkojen mahdollisuudet yhteisölliselle sosiaalityölle (Huuskonen 12/2019) ja Yksinäisyyden monet ulottuvuudet

(Saksola 12/2019). Kaikki hankkeen selvitykset ja raportit vuosilta 2017–2019 löytyvät sivulta.³

Vuonna 2019 kuntapainotteista työtä tehtiin erityisesti Jyväskylässä, Jämsässä, Kannonkoskella, Kyyjärvellä, Laukaassa, Viitasaarella ja Äänekoskella. Kohderyhminä olivat maahanmuuttajataustaiset vieraskieliset asukkaat, maaseudun sivukylien ikäihmiset, yksinäiset nuoret ja yleensä yksinäiset työikäiset kuntataajamissa sekä nuoret verkkopelaajat asuinpaikasta riippumatta.

Puhetta yksinäisyydestä, kehittämistä ja uuden toiminnan kokeiluja

STEA:n yksinäisyyden vähentämisen rahastosta rahoitettujen keskisuomalaisten hankkeiden kanssa järjestettiin yksinäisyysseminaari Jyväskylässä 5.4.2019. Nuorten kanssa ja erityisesti nuorille tarkoitettuna toteutettiin 29.4.2019 tapahtuma Yksinäisyydestä yhteiseksi.

Äänekoskelle ja Viitasaarelle jalkauduttiin yksinäisten Kohtaamisia-tapaamisiin yhteistyössä JAMK:n hallinnoiman Yksissä-hankkeen ja seurakuntien kanssa. Maahanmuuttajataustaisten asukkaiden yksinäisyyttä selvitettiin ja sen vaikutusta vähennettiin YHDESSÄ! -nuorten tapaamisissa yhteistyössä Jyvälän Settlementin ja Paremmiin Yhdessä ry:n kanssa (Jyväskylä, Kyyjärvi ja Viitasaari). Hanke osallistui vuotuisen Asunnottomien Yön 17.10. valmisteluun ja toteutukseen Jyväskylässä, nyt 24H-tapahtumana, jossa yhdistyivät seminaari aiheina yhteisöllinen sosiaalityö, välivuokraus ja köyhyyskeskustelu (valtakunnallinen Kuka kuuntelee köyhää -verkosto) sekä Tourujoen puistotapahtuma, yhteisöruokailu ja osatapahtuma ”Taulumäen kirkko avoimena kohtaamispaikkana läpi yön”. Valtakunnallisen www.yksielama.fi-hankkeen kanssa toteutettiin JämsäLOVE-hyvinvointitapahtuma 14.11.

Projektikehittäjä Anja Saksolan työnä oli discord-alustan toiminnan kokeilut toisaalta nuorten nettipelaajien ja toisaalta omaishoitajien kokemusten ja vertaistuen tarpeen selvittämiseksi. Kokeiluissa yhteistyökumppaneina olivat Jyväskylän Nuorisopalvelut, Muutila ry:n hanke Homies Youth Work ja SPR:n Länsi-Suomen piiri. Anja Saksola vastasi myös Laukaan vapaaehtoistyön ja järjestö-kunta-yhteistyön kehittämisestä.

Projektikehittäjä Marianne Kuorelahti keskittyi jalkautuvan ja yhteisöllisen sosiaalityön mallin kehittämiseen yhteistyössä oppilaitosten ja paikallisten toimijoiden kanssa. Marianne Kuorelahti ohjasi sosiaalityön opiskelijoita näiden kenttätöissä Jyväskylän Huhtasuolla ja Äänekosken Suolahdessa.

---

³ <http://koskeverkko.fi/hankkeet/muita-hankkeita/yhdessa-ei-olla-yksin/yhdessa-ei-olla-yksin-hankkeen-selvitykset/>

Projektipäällikkö Sirpa Pekkarisen vastuualuetta oli hankehallinto, tiedottaminen ja verkostoyhteistyö. Sirpa Pekkarinen vastasi myös yleisemmin maaseutumaisten alueiden kenttätöistä sekä ohjasi ja koulutti paikallistoimijoita ja pienryhmiä.

Hanke selvitti osallisuuden paikkoja ja toimijoita eri kunnissa mm. järjestämällä kolme hyvinvointitupatyöpajaa vuonna 2018. Vuoden vaihteessa maakuntaan syntyi Keski-Suomen kohtaamispaikkaverkosto. Vuonna 2019 pidettiin kohtaamispaikkatyöpaja, tehtiin toimijoille kysely ja työstettiin kehittämistarpeita verkostotapaamisissa. Hanke järjesti toukokuussa verkoston yhteismatkan Porvoon valtakunnallisille kohtaamispaikkapäiville. Selvitysten ja toiminnan keskeisenä tuloksena oli havainto kohtaamisten merkityksellisyydestä ja avointen kohtaamispaikkojen ja -tilanteiden tarpeesta. Aiheen parissa työskenteli projektisuunnittelija Jussi Haatainen. Moninaisten valmistelujen tuloksena Koske jätti toukokuussa 2019 STEA:lle hankehakemuksen, jolla haettiin yhden vuoden avustusta kohtaamispaikkaverkostojen kehittämiseksi ja yksinäisyyden vähentämiseksi. Joulukuussa saadun tiedon mukaan avustusta ei puollettu. Jatkossa verkosto tiedottaa www.yhdistystori.fi-sivuilla ja kumppanit jatkavat kehittämistyötä.

7.7 Yhdessä liikkeellä

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus KOSKEN koordinoiman Yhdessä liikkeellä -hankkeen kohderyhmänä olivat Keski-Suomen romanit, joita on arviolta yli 500. Pääosa heistä asuu Jyväskylässä (noin 400) ja Äänekosken seudulla (noin 80). Romanit ovat asuneet Suomessa yli 500 vuotta ja heitä arvioidaan olevan noin 10 000–12 000. Syksyllä 2019 tehty kysely tavoitti 107 henkilöä, viidenneksen Keski-Suomen romaniväestöstä.

Elo–joulukuun 2019 aikana toteutetussa selvityksessä⁴ tarkasteltiin Keski-Suomessa asuvien romanien hyvinvointia liikunnan avaaman ikkunan kautta. Romanien hyvinvoinnista ja terveydestä on aiemmin ollut niukasti tutkittua tietoa. Vuonna 2018 valmistunut Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL:n Romanien hyvinvointitutkimus Roosa innosti KOSKEN sekä Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKESin edustajia käynnistämään yhteistyön paikallisten romanijärjestöjen ja Jyväskylän kaupungin kanssa.

Romaniväestö osallistui hankkeen suunnitteluun, viestintään ja toteutukseen. Mukana ovat olleet Jyväskylän kaupungin romanityöryhmä sekä ro-

---

⁴ Kivelä, Päivi & Koivuniemi, Kaisa (2019) [Yhdessä liikkeellä. Liikunta ikkunaan romaniväestön hyvinvointiin Keski-Suomessa](#)

manijärjestöistä Jyväskylän nuoret romanit ry JyväsRoma ja Jyväskylän romaninaiset ry. Lisäksi yhteistyötä tehtiin Äänekosken kaupungin sekä Äänessseudun romanit ry:n kanssa. Selvitystyön ohessa on kartoitettu ja vahvistettu romanityön verkostoja sekä löydetty romaniyhdyshenkilöitä Keski-Suomen eri kunnista. Selvitystä rahoitti Keski-Suomen liitto ja siihen osallistuneet tahot.

Selvitys todentaa valtakunnallisten tutkimusten mukaisesti romanien vaikeudet päästä työmarkkinoille, sekä valottaa pitkäaikaistyöttömyyden ja toimeentulovaikeuksien heijastumista romanien koettuun hyvinvointiin, työ- ja toimintakykyyn Keski-Suomessa. Kyselytulosten pohjalta on perusteltua olettaa, että noin 40 prosenttia maakunnan työikäisistä romaneista on työttömiä. Vastaavana ajankohtana työttömien työnhakijoiden osuus Keski-Suomen maakunnan koko työvoimasta oli noin 11 prosenttia.

Tiedon ja osaamisen puute sekä vähävaraisuus, neuvottomuus ja kyvyttömyys täsmentää omia tarpeita ovat todellisia syitä omaehtoisen hyvinvoinnin ja liikunnan edistämisen tiellä. Myös tsemppausta ja kaveria kaivataan rinnalla kulkijaksi. Rajoittavista tekijöistä huolimatta liikuntaan, terveellisiin elämäntapoihin ja oman hyvinvoinnin edistämiseen suhtaudutaan pääosin erittäin myönteisesti. Keski-Suomen romaniyhteisöstä löytyy todella paljon osaamista, kiinnostusta ja halua tehdä hyvää toisten eteen. Jopa 41 prosenttia vastanneista oli kiinnostunut jonkin ryhmän vertaisohjaajana tai tsempparina toimimisesta. Tämä hyödyntämätön potentiaali tulee yhteisön keskuudessa tunnistaa ja tunnustaa voimavarana, jota kannattaa yhdessä lähteä viemään eteenpäin.

Keski-Suomen romaniväestön ajankäytössä painottuivat vahvasti perhe, sukulaiset, koti, ystävät ja romaniyhteisö. Perheiden ja oman yhteisön yhteisen, omaehtoisen tekemisen vahvistaminen ja tukeminen on siten erittäin tärkeää. Lisäksi tulee pohtia, miten voidaan jatkossa lisätä romanien, pääväestön ja muiden väestöryhmien kohtaamisia, tutustumista ja kanssakäymistä Keski-Suomen kunnissa, kylissä ja asuinalueilla. Sosiaalisten verkostojen tuottamalla porukkaan kuulumisen kokemuksilla ja mielekkään tekemisen paikoilla on suuri merkitys yksilön toimintakyvylle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille. Verkostoyhteyksien laajentaminen voi tuottaa hänelle myös sellaista osaamista ja sosiaalista pääomaa, joilla on myös työllistymismahdollisuuksia edistäviä vaikutuksia.

Romanien luottamusta itseensä vaikuttajina ja oman hyvinvointinsa tekijöinä on tuettava. Keskeinen keino romanien kohtaaman syrjinnän ja ennakkoluulojen vähentämiseen on vahvistaa kaksisuuntaista integraatiota ja yhdessä tekemistä pääväestön asukkaiden ja esimerkiksi eri maahanmuuttaja-

ryhmien kanssa. Näin voidaan ehkäistä esimerkiksi pienten kuntien monipe-
rustaisesti syrjittyjen romanien eristäytymistä.

Selvityksen pohjalta annetaan toimentasuosituksia jatkotyöhön romaniväes-
tön sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. Suositukset voidaan soveltuvin
osin huomioida myös muiden vähemmistöryhmien ja vähävaraisten liikun-
nan edistämässä. Selvitykseen on myös koottu tietoa ja vinkkejä tukemaan
omaehtoista liikuntaa sekä arjen peruspilareiden vahvistamista esimerkiksi
vertaisohjatuissa ryhmissä.

7.8 Keski-Suomen hyvinvoinnin osaamiskeskittymä Ke- HO

KeHO-toiminnan tavoitteena on muodostaa Keski-Suomeen kansainväli-
sesti kilpailukykyinen terveyden edistämisen, sosiaalisen hyvinvoinnin, lii-
kunnan, urheilun ja kuntoutuksen osaamis- ja yrityskeskittymä sisältäen tut-
kimus-, kehitys-, innovaatio- ja koulutustoimintaa. Koske on yksi verkos-
toon sitoutuneista organisaatioista. Jokainen aiesopimuksen allekirjoittanut
sopijaosapuoli osallistuu kehittämishankkeeseen omien strategisten tavoit-
teidensa mukaisesti.

KeHO:n laaja verkosto uudelleen organisoitui teemaryhmiksi vuoden 2019
alussa. Koske ryhtyi koordinoimaan yhdessä LIKESn ja Jyväskylän yliopis-
ton kanssa Lasten, nuorten ja perheiden syrjäytymisen ehkäisyyn keskittyvää
ryhmää. Vuoden aikana ryhmän fokus siirtyi hyvinvoinnin edistämiseen ja
vakiintuneeksi nimeksi muodostui Lapset, nuoret ja perheet -teemaryhmä,
LaNuPe. Merkittävin teko oli, kun syyskuussa teemaryhmä otti vastaan Sit-
ran 100 päivän hyvinvointihaasteen nuorten mielenterveyden ja elämänhal-
linnan edistämiseksi. Sen puitteissa innovoitiin ja kokeiltiin uudenlaista pro-
sessia ratkaisukeinojen löytämiseksi yhteiskunnallisesti merkittävään ongel-
maan. Haasteeseen vastattiin nopealla aikataululla: haku oli 30.9.-24.10. ja
toteutus 1.11.2019–12.2.2020. Vuoden 2019 lopussa prosessissa oli käyn-
nissä online-keskustelu tunnistetuista pulmista, uusia pulmia pystyi ehdot-
tamaan ja äänestämään pulmista kiinnostavimpia yhteiskehittämispäivään
ratkottavaksi.

Lisäksi Koske osallistui KeHO:n muihin teemaryhmiin, verkostopäiviin
sekä kevääseen 2019 jatkuneeseen KeHO:n digitaalisen alustan suunnitte-
luun. Yhdessä ei olla yksin -hanke jatkoi yhteistyötä Meijän Polku -
kampanjan kanssa. Koske suunnitteli yhteistyössä kumppaneiden kanssa
KeHO-toiminnan tavoitteita edistävän mielenterveystoipujien maakunnalli-
sen tukihankkeen, Meijän Mieli. KeHO-verkoston kautta luodut uudet yh-
teistyökumppanuudet konkretisoituivat uudella tavalla Yhdessä liikkeellä! -

selvityshankkeessa, jossa yhdistimme ensimmäistä kertaa voimamme LI-KESn kanssa romaniväestön hyvinvoinnin ja liikunnan edistämiseksi.

7.9 Hankekumppanuudet

Koske toimi yhteistyökumppanina seuraavissa alueella käynnissä olevissa hankkeissa:

- **Osallistava terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen PROMEQ (2016–2019).** Viiden yliopiston ja kahden tutkimuslaitoksen muodostama konsortiohanke oli osa Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamaa ohjelmaa Terveys, hyvinvointi ja elämäntavat. Hankkeen tavoitteena oli kehittää näyttöön perustuvia, eri kohderyhmiä puhuttelevia ja kustannusvaikuttavia menetelmiä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Koske oli yhteistyökumppanina Jyväskylän yliopiston toteuttamissa työpaketeissa 4 (pitkäaikaistyöttömät) ja 6 (65 vuotta täyttäneet sosiaali- ja terveystalveluiden monikäyttäjät). Kosken johtaja oli jäsenenä hankkeen yhteiskunnallisessa neuvonantajaryhmässä. Hankkeen tuloksia kytkettiin PROSOS- ja PAKU -hankkeiden toimintaan ja tilaisuuksiin.
- **Keski-Suomen vaikuttavat järjestöt (2017–2020)** hankkeen päätavoitteena on järjestöjen roolin, aseman ja osallisuuden vahvistaminen osana maakunta- ja soteuudistusta. Koskesta osallistuttiin hankkeen toteuttamiin aluetilaisuuksiin ja kehittämispäiviin. Toiminnallinen yhteistyö on konkretisoitunut alueellisen hyvinvointityön rakenteen suunnittelussa, Yhdessä ei olla yksin -hankkeen kautta sekä järjestöille suunnattuihin sote-tilaisuuksiin osallistumisena.
- **Järjestöjen palvelutuotannon selvitys (2018–2019).** Koske osallistui ja rahoitti joulukuussa 2018 alkanutta Keski-Suomen järjestöjen palvelutuotantoselvitystä. Syksyllä 2019 valmistunut selvitys⁵ tuotti jäsennettyä tietoa järjestöjen toiminnasta ja palvelutuotannon volyyymista maakunnassa.

7.10 Valmistelussa olleet hankkeet

Meijän Mieli – Mielenterveystoipujien arjen ja toimintakyvyn parantaminen minipuolisen tukitoiminnan avulla -hankkeeseen haettiin STEA-rahoitusta uudelleen toukokuussa 2019. Hanketta valmisteltiin usean järjes-

---

⁵ Sakari Möttönen (2019) [Järjestöjen palvelut sosiaalisen hyvinvoinnin tuottamisessa. Selvitys palvelujärjestöjen asemasta, tulevaisuudesta ja kuntien kanssa tehtävästä hankintayhteistyöstä](#). Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry.

tötoimijan yhteistyönä, hakijana Koske. Toiminnalle on alueella osoitettu tarve ja hanke on suunniteltu kohderyhmälähtöisesti. Keski-Suomesta puutuu vapaaehtoisia, jotka toimivat mielenterveystoipujien kumppaneina, vaikka muuta vapaaehtoistyötä tehdään paljon. Mielenterveystoipujien tukeminen koetaan liian vaikeaksi. Siksi tarvitaan uutta toimintaa ja viestintää, jolla luodaan joustavia, yksilöllisiä ja rohkaisevia tuki- ja vapaaehtoistyön ratkaisuja vapaaehtoisille ja toipujille. Hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen ja alkaa keväällä 2020.

Paikka Auki II - Osatyökykyisen tai nuoren alle 30-vuotiaan työelämävalmiuksien vahvistamiseen tähtäävälle STEA-hankkeelle haettiin jatkoa viestintä- ja toimistoassistentin palkkaamiseen vuoden määräaikaiseen työsuhteeseen vuodelle 2020. Hanke ei kuitenkaan saanut rahoitusta.

TASOS – Taloudellinen toimintakyky ja sosiaalinen osallisuus -hankkeen (työnimi Vaikuttava aikuissosiaalityö) valmistelu alkoi syksyllä 2019 päättyneen PRO SOS -hankkeen jatkoksi. Suunnitteilla on hakea Euroopan sosiaalirahaston toimintalinjasta 5 rahoitusta heikoimmassa asemassa olevien ihmisten sosiaalisen osallisuuden tukemiseen ja köyhyyden torjumiseen aikuissosiaalityön menetelmiä ja toimintatapoja vahvistamalla. Tarkoituksena on luoda uutta toimintaa talous- ja yhteisösosiaalityöhön yhteiskehittämällä asiakkaiden ja ammattilaisten kesken. Hankkeen hakijana ja hallinnoijana toimisi Jyväskylän yliopiston Kokkolan yliopistokeskus Chydenius-instituutti, osatoteuttajina Keski-Pohjanmaan ja Keski-Suomen kuntia ja kuntayhtymiä sekä SoNETBotnia ja Koske hankekumppaneina. Hankehakemus jätetään maaliskuun alussa ja myönteisen rahoituspäätöksen saadessaan hanke voisi alkaa elokuussa 2020.

MaRo – Kaksisuuntaisen integraation edistäminen -hanketta (työnimi) ryhdyttiin valmistelemaan Yhdessä liikkeellä -selvityksen jatkoksi. Euroopan sosiaalirahaston toimintalinjaan 5 maaliskuun 2020 hakuun jätettävän hankkeen kohderyhmänä ovat työttömät ja heikossa asemassa olevat maahanmuuttajat ja romanit sekä pitkäaikaistyöttömät pääväestön edustajat Keski-Suomessa. Hankkeen tarkoituksena on tukea romanien ja maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan asuinalueiden yhteisöllisyyttä tukemalla ja luomalla kytköksiä kohderyhmänä olevien väestöryhmien kesken. Hanketta hallinnoi Jyväskylän kaupunki, osatoteuttajina Jyväskylän ammatikorkeakoulu JAMK, HUMAK ja Koske, maakunnan romanijärjestöjä ja maahanmuuttajajärjestöjä hankekumppanina.

LIITTEET

LIITE 1. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n jäsenet joulukuussa 2019

1. Hankasalmen kunta
2. Haukkalan säätiö
3. Joutsan kunta
4. Jyväskylän aikuisopiston Sosiaali- ja terveysala (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiaa)
5. Jyväskylän ammattikorkeakoulu
6. Jyväskylän ammattiopiston Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiaa)
7. Jyväskylän Katulähetys
8. Jyväskylän kaupunki
9. Jyväskylän Romaninuoret ry
10. Jyväskylän seudun mielenterveysseura ry
11. Jyväskylän yliopisto
12. Jyvässeudun Omaishoitajat ry
13. Jämsän ammattiopisto (osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiaa)
14. Kannonkosken kunta
15. Karstulan kunta
16. Keski-Suomen kehitysvammaisten tuki ry
17. Keski-Suomen muistiyhdistys ry
18. Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö
19. Keuruun kaupunki
20. Kinnulan kunta
21. Kivijärven kunta
22. Konneveden kunta
23. Kuhmoisten kunta
24. Kuiville Pyrkivien Tuki ry
25. Kyyjärven kunta
26. Laukaan kunta
27. Luhangan kunta
28. Mannerheimin lastensuojeluliiton Keski-Suomen piiri
29. Multian kunta
30. Muramen kunta
31. Pelastakaa lapset ry
32. Pesäpuu ry
33. Pihtiputaan kunta
34. Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskuksen Sosiaali- ja terveysala
35. Puustellin Tuki ry
36. Saarijärven kaupunki
37. Sininauhaliitto
38. Sovatek säätiö
39. Talentia Keski-Suomi ry
40. Toivakan kunta
41. Uuraisten kunta
42. Vaajakosken suvanto ry
43. Varttuneiden asumisoikeusyhdistys JASO
44. Viitasaaren kaupunki
45. Väentupa ry
46. YAD
47. Äänekosken kaupunki

LIITE 2. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n hallitus vuosille 2019–2021

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n vuosikokouksessa 25.3.2019 yhdistyksen hallituksen jäseniksi kaksivuotiskaudelle 2019–2021 valittiin seuraavat henkilöt ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajaksi valittiin Päivi Kalilainen. Varapuheenjohtajana jatkaa Kati Närhi.

	Jäsen	Varajäsen
1.	Päivi Kalilainen, Jyväskylän kaupunki	Marja Laurila, Viitasaaren kaupunki
2.	Kati Närhi, Jyväskylän yliopisto	Marjo Kuronen, Jyväskylän yliopisto
3.	Samuel Florin, JyväRoma ry	Katja Mäkelä, Jyväskylän seudun mielen- terveysseura ry
4.	Heljä Siitari, Talentia Keski-Suomi	Mari Kauhanen, Sininauhaliitto
5.	Sakari Möttönen, JASO ry	Kirsti Kokkola, Gradia
6.	Satu-Marja Hassi, Väentupa ry	Jouni Helén, Keski-Suomen vammais- palvelusäätiö
7.	Mirja Immonen, Jyväskylän ammattikor- keakoulu	Johanna Moilanen, Jyväskylän ammatti- korkeakoulu
8.	Heli Vertanen, SoTe kuntayhtymä / Pe- rusturvaliikelaitos Saarikka	Saara Kuusela, Äänekosken kaupunki
9.	Helena Koskimies, K-S Kehitysvammais- ten tukipiiri	Jouko Janhonen, K-S Kehitysvammaisten tukipiiri
10.	Jari Ketola, Pesäpuu ry	Anne Waldén, Mannerheimin lastensuoje- luliiton Järvi-Suomen Piiri
11.	Tuija Koivisto, Keuruun kaupunki	Mirja Ahoniemi, Laukaan kunta

LIITE 3. Kosken henkilöstö vuonna 2019

Kosken palkkaama henkilöstö:

1. **Marja Heikkilä**, johtaja
2. **Sivi Talvensola**, erikoissuunnittelija
3. **Eija Hiekka**, sosiaaliasiamies
4. **Matleena Ullner**, kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä
5. **Liisa Grönholm-Sihvonen**, varhaiserityisopettaja (Hartola)
6. **Kaarina Parikka**, varhaiserityisopettaja (Joutsa)
7. **Marianne Kuorelahti**, hankekoordinaattori, PRO SOS – Uudenlais-ta sosiaalityötä yhdessä rakentamassa (5/2019 saakka) / projektikehittäjä Yhdessä ei olla yksin (6–12/2019)
8. **Anne Koivisto**, projektikoordinaattori, Palvelupolut kuntoon PAKU
9. **Sirpa Pekkarinen**, projektipäällikkö, Yhdessä ei olla yksin
10. **Anja Saksola**, projektikehittäjä, Yhdessä ei olla yksin
11. **Jussi Haatainen**, projektisuunnittelija, Yhdessä ei olla yksin (4/2019 saakka)
12. **Taru Paavolainen**, viestintä- ja toimistoassistentti, Paikka Auki II (4/2019 alkaen)
13. **Päivi Kivelä**, suunnittelija, Yhdessä liikkeellä (8–12/2019)

Muu oske-henkilöstö

1. **Riikka Rantanen**, aluekoordinaattori, Sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain toimeenpanohanke Kansa-koulu II, Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom (2/2019 saakka). 2–12/2019 tehtävässä toimi 20 % työajalla **Sivi Talvensola**

LIITE 4. Kosken talous vuonna 2019

	BUDJ. 2019	TOT. 2019	TOT-%	TOT. 2018	TOT.IND. 2019-2018
VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT					
Toimintatuotot	166 260	159 162	95,7	153 374	103,8
Koulutus- ja konsultointituotot	32 000	2 040	6,4	2 050	99,5
Muut tuotot	319 864	345 003	107,9	315 900	109,2
VARSINAINEN TUOTOT YHTEENSÄ	518 124	506 205	97,7	471 324	107,4
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUT					
HENKILÖSTÖKULUT					
Toimihenkilöiden palkat	-338 765	-327 634	96,7	-312 260	104,9
Tuntipalkat	-2 675	-6 873	256,9	-9 141	75,2
Muut palkkamenot	-64 144	-84 632	131,9	-54 182	156,2
Sosiaalikulut	-83 663	-79 509	95,0	-74 482	106,8
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-489 247	-498 648	101,9	-450 064	110,8
TOIMITILAVUOKRAT	-54 362	-54 378	100,0	-53 404	101,8
MUUT KULUT YHTEENSÄ	-118 735	-93 168	78,5	-111 574	83,5
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-662 344	-646 194	97,6	-615 042	105,1
KÄYTTÖTALouden JÄÄMÄ (+/-)	-144 220	-139 989	97,1	-143 718	97,4
RAHOITUS- JA SATUNNAISERÄT		8	0	-58	65,1
YLEISAVUSTUKSET	144 850	142 221	98,2	144 862	98,2
TUOTTOJÄÄMÄ	630	2 240	355,6	1 086	206,3
TULOVEROT	-630	0	0,0	-535	0,0
TILIKAUDEN TULOS (+/-)	0	2 240	0,0	551	406,9

LIITE 5. Kosken julkaisutoiminta vuonna 2019

Kosken julkaisut saatavana osoitteessa: <http://koskeverkko.fi/julkaisut/>

Kosken Raportteja -sarja:

1. **Kivelä, Päivi & Koivuniemi, Kaisa:**
[Yhdessä liikkeellä – Liikunta ikkunana romaniväestön hyvinvointiin Keski-Suomessa](#) (pdf, 2 Mt)
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 47/2019
58 sivua
2. **Saksola, Anja:**
[Yksinäisyyden monet ulottuvuudet. Yhdessä ei olla yksin \(2017–2019\) havaintoja yksinäisyyden syistä ja ratkaisuja osallisuuden esteiden purkamiseksi](#) (pdf, 1,73 Mt)
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 46/2019
38 sivua
3. **Hiekka, Eija & Talvensola, Sivi:**
[Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen sosiaaliasiamiehen selvitys vuodelta 2018](#) (pdf, 2,78 Mt)
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, raportteja 45/2019
111 sivua

Harjoitteluraportteja-sarja:

1. **Aliranta-Kask, Kirsi** (2019) [Hyvinvointihyöty varhaisen tuen sosiaaliohjauksessa. Kirjallisuuskatsaus.](#) Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 1 (pdf, 439 kt)
2. **Hirvonen, Minni** (2019) [Katsaus lasten, nuorten ja perheiden palvelujen myöntämiskriteereihin. Sosiaalityö maakunnassa -selvitystyö.](#) Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 2 (pdf, 375 kt)
3. **Kuntsi, Maarit & Paavolainen, Taru** (2019) [Sosiaalisen raportoinnin menetelmiä, malleja ja apuvälineitä.](#) Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 3 (pdf, 343 kt)
4. **Niskanen, Olli-Pekka** (2019) [Keski-suomalaisien kuntien näkemyksiä sosiaalisen luototuksen mahdollisesta käyttöönotosta.](#) Katsaus sosiaalisen luototuksen nykytilaan ja tulevaisuuteen. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 4 (pdf, 393 kt)
5. **Huuskonen, Pauliina** (2019) [Kohtaamispaikkojen mahdollisuudet yhteisölliselle sosiaalityölle.](#) Kohtaamisia ja keskusteluja Huhtasuolla osallistuvan havainnoinnin menetelmin. Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Harjoitteluraportteja 5 (pdf, 292 kt)

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Osoite:

Matarankatu 4
40100 Jyväskylä

koskeverkko.fi